

การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน  
โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย  
KNOWLEDGE MANAGEMENT FOR DEVELOPMENT OF INTERNAL  
QUALITY ASSURANCE SYSTEMS IN PATHUMTHEP  
WITTAYAKARN SCHOOL, NONGKHAI PROVINCE

<sup>1</sup>วีระศักดิ์ สุทธิประภา และ <sup>2</sup>นวัตกร หอมสิน

<sup>1</sup>Weerasak Suthiprapha and <sup>2</sup>Nawattakorn Homsin

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ประเทศไทย

Udon Thani Rajabhat University, Thailand.

<sup>1</sup>Weerasak\_S@gmail.com

Received December 25, 2020; Revised February 12, 2021; Accepted March 20, 2021

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน และ 3) ประเมินระบบการจัดการความรู้การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วยระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างบุคลากรทุกคนในโรงเรียน จำนวน 205 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 หาแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 24 คน เครื่องมือเป็นแบบบันทึกสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยทำการวิเคราะห์เนื้อหา และระยะที่ 3 ประเมินระบบการจัดการความรู้ กลุ่มผู้ประเมิน จำนวน 24 คน จากระยะที่ 2 เครื่องมือ

<sup>1</sup> นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

<sup>2</sup> อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

เป็นแบบประเมินผลการพัฒนาการจัดการความรู้ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) มาตรฐานการดำเนินการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการสร้างระบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ได้การจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้ ขั้นตอนที่ 2 การจำแนกความรู้ ขั้นตอนที่ 3 การจัดเก็บความรู้ ขั้นตอนที่ 4 การนำความรู้ไปใช้ ขั้นตอนที่ 5 การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลความรู้ และ 3) ผลการประเมินระบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

**คำสำคัญ:** การจัดการความรู้, การประกันคุณภาพภายใน, โรงเรียนมัธยมศึกษา

## Abstract

The objectives of this research included: 1) To study the conditions of internal quality assurance problems within the school; 2) To study the guidelines for the development of knowledge management systems in the development of quality assurance in schools; and 3) To assess the knowledge management system and internal quality assurance of Pathumthep Wittayakarn School, Nong Khai Province by dividing the research into 3 phases consisting of: Phase 1, studying the conditions of quality assurance problems within the school. The sample consisted of all 205 personnel in the schools. The instrument was a questionnaire with 5 rating scales. Data were analyzed in frequency, percentage, mean and standard deviation; Phase 2, finding a guideline for the development of a knowledge management system. The number of Informants was 24. The tool used was a focus group discussion. Data were analyzed by content analysis; and Phase 3, assessing the knowledge management system. The group of 24 evaluators was from Phase 2 and the tool used was an assessment form of knowledge management development. Data were analyzed by means and standard deviation. The results of the research revealed as the followings. 1) The overall standard of knowledge management for developing the internal quality assurance system in Pathumthep Wittayakarn School, Nong Khai Province was at a high level. 2) The result of building a knowledge management system for developing the internal quality assurance systems in Pathumthep Wittayakarn School Nong Khai Province included 6 steps consisting of: Step 1, building knowledge; Step 2, classifying knowledge; Step 3, storing knowledge; Step 4, applying knowledge; Step 5, sharing and learning; and Step 6, evaluating the knowledge.

3) The overall evaluation of knowledge management system in the development of internal quality assurance system in Pathumthep Wittayakarn School, Nong Khai Province was at the highest level.

**Keyword:** Knowledge Management, Internal Quality Assurance, Secondary Schools

## บทนำ

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการสมัยใหม่ มีความเจริญก้าวหน้าการเข้าถึงความรู้และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ต้องมีการเตรียมความพร้อมเผชิญความท้าทายจากกระแสโลกโดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลง และความท้าทาย คือ คุณภาพของคน กำลังคน และภูมิปัญญาของคนในประเทศ (ปรัชญา เวสารัชช, 2552) การจัดการศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการผลิตทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ (พงศ์ธวัช วิวังสุ, 2546) โดยเฉพาะในยุคแห่งความรู้ (Knowledge-based Society) ที่จำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพให้มากที่สุด ในการพร้อมเข้าสู่ระบบการแข่งขันกับนานาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาได้ระบุในมาตรา 47 ว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ

การประกันคุณภาพการศึกษาจะทำให้สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมีการทำงานที่มีเป้าหมายและมีแผน การดำเนินงานที่ชัดเจน (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2561) ได้กล่าวว่ นโยบายปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของสถานศึกษาสำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานและคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการดำเนินงานที่มีเป้าหมายนั้นจะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในการสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษา จะดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสถานศึกษาจึงต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานการศึกษาถึงผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาและปัจจัยการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ

ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ให้มีมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไปสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญต่อเรื่องคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาต้องให้ความเชื่อมั่นต่อสังคมว่าจะจัดการศึกษา ที่มีคุณภาพได้กลายเป็นหลักประกันว่า ผู้รับบริการ จะได้รับสิ่งที่ดีที่สุดตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งก็คือ การประกันคุณภาพการศึกษานั่นเอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว สถานศึกษาจะต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาโดยดำเนินการผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ดังนั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพโดยอาศัยปัจจัยหลายๆประการ รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษา มีการพัฒนาการทำงานแบบมีส่วนร่วมเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมที่มีความเหมาะสมคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานเกิดกระบวนการทำงานเป็นทีมเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกิดการเรียนรู้ จากการปฏิบัติและถอดองค์ความรู้ภายในโรงเรียน และสามารถใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างคุ้มค่า (นวัตกร หอมสิน, 2556: 268)

จากการศึกษาแนวคิดความสำคัญ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายใน การจัดการความรู้ ดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษา มีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร เพื่อพัฒนา คณะครู บุคลากรในโรงเรียนในการเตรียมพร้อมการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน มีผลการแข่งขันทางวิชาการในระดับชาติ สร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียนมากยิ่งขึ้นต่อไป

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย
3. เพื่อประเมินระบบการจัดการความรู้การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย

## วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

**ระยะที่ 1** ศึกษาสภาพปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ตามกรอบแนวคิดมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคารในช่วงการทำวิจัย รวมทั้งสิ้น 205 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น จำนวน 1 ชุด มี 2 ตอน โดยตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปัจจุบันมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพความต้องการจัดการความรู้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ได้แก่

1) แบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

2) แบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายใน โดยวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

**ระยะที่ 2** การศึกษาแนวทางการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดประชุมเสวนากลุ่ม (Focus group discussion) และการระดมสมอง (Brainstorming) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 24 คน ขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะวิเคราะห์แนวทางการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องบันทึกเสียง และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นแบบบันทึกความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยประเด็น

คือ การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องบันทึกเสียงและแบบบันทึกการเสวนากลุ่ม (Focus group discussion) และการระดมสมอง (Brainstorming) จากผู้เชี่ยวชาญกลุ่มละ 12 คน รวมทั้งสิ้น 24 คน โดยได้ขออนุญาตบันทึกเสียงระหว่างทำกิจกรรม ซึ่งทุกคนอนุญาต หลังจากนั้นได้นำเครื่องบันทึกเสียงและแบบบันทึกการสนทนากลุ่มมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการถอดคำจากการสนทนาของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 24 คน แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

**ระยะที่ 3** การประเมินผลการพัฒนาระบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร

1. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในระยะที่ 2 จำนวน 24 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบประเมินระบบการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน 16 กิจกรรม ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น จากการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินผลที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์หาความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

## ผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย (ร้อยละ 54.10) อายุน้อยกว่า 30 ปี (ร้อยละ 29.30) มีระดับการศึกษาปริญญาโท (ร้อยละ 67.80) และมีประสบการณ์ในการทำงานในสถานศึกษา 6 ปี – 15 ปี (ร้อยละ 50.70) จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ระดับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย มีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

**ตารางที่ 1** ผลการวิเคราะห์ระดับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย

มาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน	$\mu$	$\sigma$	แปลผล
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน	3.43	0.40	ปานกลาง
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	3.75	0.39	มาก
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.74	0.34	มาก
<b>รวม</b>	<b>3.64</b>	<b>0.35</b>	<b>มาก</b>

จากตารางที่ 1 มาตรฐานการดำเนินการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\mu = 3.64, \sigma = 0.35$ ) และเมื่อแยกเป็นมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $\mu = 3.75, \sigma = 0.39$ ) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ( $\mu = 3.74, \sigma = 0.34$ ) และ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน ( $\mu = 3.43, \sigma = 0.40$ ) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงได้นำเอา มาตรฐานที่มีค่าน้อยที่สุด มาดำเนินการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ต่อไป

2. การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย จากการประชุมเสวนากลุ่ม และการระดมสมอง ผลการศึกษาได้ดำเนินการตามกระบวนการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้ ขั้นตอนที่ 2 การจำแนกความรู้ ขั้นตอนที่ 3 การจัดเก็บความรู้ ขั้นตอนที่ 4 การนำความรู้ไปใช้ ขั้นตอนที่ 5 การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลความรู้ ซึ่งจากการดำเนินการจัดการความรู้ทั้ง 6 ขั้นตอน และข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาสังเคราะห์ ปรากฏเป็นแนวทางการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ดังนี้

### 2.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

2.1.1 ด้านความสามารถในการอ่านการเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ คือ ครูต้องส่งเสริมทักษะการอ่านในชั้นเรียนของนักเรียนให้นักเรียนมีความรัก ความสนใจและความสนุกสนานในทักษะการอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ โดยจัดกิจกรรมแข่งขันกันในการอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือที่ถูกต้องในทุกห้องที่ครูได้ทำการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งโรงเรียนควรมีการจัดทำป้ายความรู้ในเรื่องต่างๆที่นักเรียนให้ความสนใจ จัดทำป้ายนิเทศในเรื่องความรู้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ศึกษา ได้เก็บเกี่ยวความรู้ในทุกวิชาจากบริเวณต่างๆ ทั่วทั้งโรงเรียนอีกทั้งครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์จัดทำป้าย

ความรู้วิธีการคิดคำนวณ สูตรวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและมีการวัดประเมินผลอยู่เป็นระยะเพื่อพัฒนาการของผู้เรียนในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ รวมทั้งทางโรงเรียนจัดกิจกรรมสอนเสริมทบทวนความรู้ในเรื่องการสอบวิชา PISA ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอีกด้วย

2.1.2 ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา คือ ครูจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่โดยให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ถึงปัญหาในเรื่องนั้นๆ และแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นรวมทั้งวางแผนหาทางแก้ไขปัญหาโดยครูเป็นเพียงผู้แนะนำแต่ในรายละเอียดของความรู้ในการค้นพบจะเป็นการผลมาจากนักเรียนได้ช่วยกันศึกษาข้อมูลและได้รายละเอียดนั้นจากการลงมือปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอนจะเน้นการแก้ไขปัญหาย่างรอบคอบ มีการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุและผล โดยครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้อภิปรายผลการค้นคว้า การศึกษาหน้าชั้นเรียนนอกจากฝึกให้นักเรียนมีความเป็นผู้กล้าแล้วยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้กล้าคิดกล้าแสดงออกในทางที่สร้างสรรค์

2.1.3 ด้านความสามารถในการสร้างนวัตกรรม คือ ครูต้องฝึกให้นักเรียนมีทักษะการค้นคว้าการหาข้อมูลจากสื่อที่หลากหลายและนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้จริง ซึ่งความรู้ในชีวิตประจำวันและเนื้อหาในทุกวิชานั้น นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองเพราะปัจจุบันสื่อและเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและทุกๆ คนเข้าถึงได้ง่าย การจัดการเรียนการสอนต้องให้นักเรียนได้ทดลอง ได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำนักเรียนที่มีความสามารถในด้านต่างๆ เข้าร่วมการแข่งขันทักษะวิชาการ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพได้จัดการเรียนให้นักเรียนได้ทำชิ้นงาน งานฝีมือตามความคิดและจินตนาการ

2.1.4 ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คือ การจัดการเรียนการสอนทุกวิชา นักเรียนต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีและสื่อใหม่ๆ รวมทั้งความรู้ที่มีที่ได้เรียนรู้มาปรับใช้ในเรื่องของการเรียนการศึกษา เช่น วิชาคณิตศาสตร์ใช้เทคโนโลยีโปรแกรม GSP สืบค้นการใช้สูตรคณิตศาสตร์ การสร้างรูปเรขาคณิตและการใช้ในการคิดคำนวณซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาความสามารถจากสื่อเหล่านี้ได้ วิชาการงานอาชีพใช้โปรแกรมในการคำนวณค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันรวมทั้งวิธีการจำหน่ายสินค้าซึ่งเป็นการต่อยอดอาชีพในอนาคตได้อีกด้วย เทคโนโลยีและการสื่อสารเมื่อนักเรียนได้ศึกษาอย่างจริงจังทำให้เกิดการเรียนรู้เป็นประโยชน์เป็นอย่างมาก เช่น ทักษะกีฬาต่างๆ ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ก่อนมาเรียนกับครูผู้สอนผ่านช่องทางสื่อที่หลากหลาย

2.1.5 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา คือ สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควรกำหนดขอบข่ายภาระหน้าที่และวางแผนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควร



ศึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และบริบทความต้องการของชุมชนท้องถิ่น สถานศึกษาควรสำรวจและสอบถามความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในชุมชน และท้องถิ่น รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในชุมชน และท้องถิ่น เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควรเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามาร่วมการวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควรวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาและเกณฑ์การวัดผล ประเมินผล กำหนดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละรายวิชาและแต่ละระดับชั้นให้ชัดเจนโดยให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา

2.1.6 ด้านความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ คือ ครูผู้สอนควรศึกษาวิธีการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือในการวัดผลประเมินผลในรูปแบบต่างๆ ครูผู้สอนควรหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดผลประเมินผล ครูผู้สอนควรมีการปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือในการวัดผลประเมินผลให้ทันสมัยและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการทุกภาคเรียนและการจัดการเรียนการสอนควรให้นักเรียนได้ค้นหาค้นพบตัวเองว่า มีความชอบความถนัดในด้านใดหรือวิชาใดที่สามารถสอบวัดและประเมินผลได้คะแนนเยอะหรือมีความชำนาญในทักษะใดในงานอาชีพ งานปฏิบัติ

## 2.2 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2.2.1 ด้านคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด คือ โดยทางโรงเรียนจัดตั้งบ้าน แบ่งบ้านออกเป็นห้าบ้านทั้งโรงเรียนและแต่ละบ้านดูแลนักเรียนในบ้านของตน คล้ายคลึงกับการจัดการของคณะสี่แต่แตกต่างกันและดีกว่าในเรื่องที่ครูในแต่ละบ้านสามารถดูแลและควบคุมความประพฤติรวมทั้งระเบียบวินัยนักเรียนได้อย่างใกล้ชิดและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้ปัญหาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมีประสิทธิภาพและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่โรงเรียนอื่น เพราะนักเรียนตระหนักและเข้าใจบริบท บทบาทของตนเอง และรู้หน้าที่หลักของตนเองรวมทั้งเคารพในกฎระเบียบข้อบังคับของทางโรงเรียน มีคุณธรรม จริยธรรมในด้านที่ดี อีกทั้งครูผู้สอนได้ปลูกฝังให้นักเรียนได้มีความรักและความภาคภูมิใจในจังหวัดของตนเอง เมื่อนักเรียนมีความรักความภาคภูมิใจสิ่งที่ตามมาคือ นักเรียนช่วยกันดูแล สอดส่องและร่วมกันพัฒนาบ้านเกิดตัวเองอย่างเต็มที่เท่าที่ความสามารถของนักเรียนจะมี และโรงเรียนได้ปลูกฝังแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้รู้จักการใช้เงิน อดออม มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต

2.2.2 ด้านความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย คือ โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ร่วมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของไทยและท้องถิ่น เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทยทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้มีการดำเนินการจัดกิจกรรมพิธีถวายพระพรชัย มงคล กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมสร้าง

จิตสำนึกความเป็นไทย กิจกรรม ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดกิจกรรมอนุรักษ์ ดนตรีไทย-พื้นเมือง การแสดงนาฏศิลป์ กิจกรรมพิธีหล่อเทียนพรรษาและถวายเทียนพรรษา กิจกรรมเทศน์มหาชาติ กิจกรรม กิจกรรมพุทธมามกะ กิจกรรมมารยาทไทย และโรงเรียนได้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและเห็นคุณค่าความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาไทยให้หลากหลายขึ้น เช่นวิชาภาษาต่างประเทศจัดกิจกรรม One Day Trip เพื่อนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดหนองคายในทุกมุมมอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่สร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

2.2.3 ด้านการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย คือ ครูปลูกฝังโดยจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความเข้าใจ เห็นคุณค่า และปฏิบัติกรเรียนรู้รวมทั้งการใช้ชีวิต ประจำวันบนความแตกต่างระหว่างบุคคล เชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความยุติธรรมและการมีส่วนร่วมในการดำรงชีวิตในสังคม ส่งเสริมให้ความเสมอภาคว่าทุกคนในสังคมมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งครูจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติงาน มีการทำงานกลุ่ม ฝึกให้เกียรติ และความเคารพ บนพื้นฐานของหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รู้หน้าที่ของตนเองเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติ พร้อมทั้งสร้างความสมดุล ความเสมอภาคในชั้นเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่หลากหลายบนความแตกต่างในสังคมและยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข

2.2.4 ด้านสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม คือ สุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมเป็นเรื่องสำคัญที่นักเรียนจะมองข้ามไม่ได้ เพราะพัฒนาการทางด้านร่างกายต้องสอดคล้องกับพัฒนาการด้านจิตใจ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนที่เป็นหลักในการถ่ายทอดความรู้ คือ วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา โดยครูต้องจัดการสอนเพื่อให้นักเรียนตระหนักในเรื่องการออกกำลังกาย การเสริมสร้างสมรรถภาพรวมทั้งหลักโภชนาการที่ถูกต้อง วิธีการดำรงชีวิตที่ถูกต้องตามหลักสุขอนามัย ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งมีเจตคติในการออกกำลังกาย โดยร่วมกับทางโรงเรียนจัดกิจกรรมออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ มีการทดสอบสมรรถภาพทางด้านร่างกายเป็นประจำสม่ำเสมอเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนหันมาออกกำลังกายเพื่อให้ตัวเองมีสุขภาพที่แข็งแรง

3. ผลการประเมินระบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างองค์ความรู้ 2) การจำแนกความรู้ 3) การจัดเก็บความรู้ 4) การนำความรู้ไปใช้ 5) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 6) การประเมินผลความรู้ โดยนำกระบวนการจัดการความรู้ทั้งหมด 16 ข้อ มาทำการประเมินผลโดยผู้ร่วมวิจัย จำนวน 24 คน ดังตารางที่ 2 ดังนี้

## ตารางที่ 2 ผลการประเมินกระบวนการจัดการความรู้ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย

กระบวนการจัดการความรู้	$\mu$	$\sigma$	แปลผล
1. การสร้างความรู้	4.55	0.24	มากที่สุด
2. การจำแนกความรู้	4.53	0.25	มากที่สุด
3. การจัดเก็บความรู้	4.59	0.18	มากที่สุด
4. การนำความรู้ไปใช้	4.54	0.28	มากที่สุด
5. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.54	0.30	มากที่สุด
6. การประเมินผลความรู้	4.52	0.37	มากที่สุด
รวม	4.52	0.17	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 กระบวนการจัดการความรู้ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\mu = 4.52$ ) และเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ขั้นตอนที่ 3 การจัดเก็บความรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $\mu = 4.59$ ) รองลงมาคือ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้ ( $\mu = 4.55$ ) ขั้นตอนที่ 4 การนำความรู้ไปใช้ ( $\mu = 4.54$ ) ขั้นตอนที่ 5 การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ( $\mu = 4.54$ ) ขั้นตอนที่ 2 การจำแนกความรู้ ( $\mu = 4.53$ ) และขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลความรู้ ( $\mu = 4.52$ ) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

### อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย สามารถนำผลมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมาตรฐานที่ 1 ด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลที่เกิดขึ้นอาจสืบเนื่องมาจาก นักเรียนขาดความตระหนัก ความเอาใจใส่ใฝ่ใจการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน ขาดความสนใจ ความขยันหมั่นเพียร การจัดสรรในเรื่องของเวลา รวมทั้งระเบียบวินัยของนักเรียนที่ลดลงจึงส่งผลต่อ ทักษะในการอ่านหนังสือ การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ ทำให้การอ่านและเขียนหนังสือ รวมทั้งการสื่อสารในชีวิตประจำวันขาดประสิทธิภาพ ทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจรรย์ญาณ เมื่อเจอกับสภาพปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ทักษะในการสร้างนวัตกรรมที่ลดลงเป็นผลมาจากนักเรียนขาดความสนใจในการเรียนรู้ สิ่งใหม่ การเปิดรับความรู้ใหม่ๆ การลงมือปฏิบัติที่จะสร้างประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ ทักษะการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในปัจจุบันนักเรียนสามารถเข้าถึงสื่อได้หลากหลาย มีความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์แต่สื่อต่างๆ ในอินเทอร์เน็ตนั้น ส่วนใหญ่เป็นสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ และความเหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาการในด้านของสติปัญญา อีกทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินลดลงเป็นเพราะนักเรียนขาดการทบทวนเนื้อหาในเรื่องที่เรียน ไม่ตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญในเรื่องการเรียน จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ลดลงอย่างต่อเนื่องซึ่งจากปัญหาดังกล่าวการจะแก้ไขปัญหานั้นได้ อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพได้นั้น ทุกคนทุกฝ่ายในโรงเรียนต้องร่วมมือซึ่งกันและกัน ในการแก้ไขปัญหา ไม่ใช่หน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง สอดคล้องกับพิทักษ์ ดวงอาสา (2558) ได้ศึกษาสภาพความต้องการและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 วิทยานิพนธ์ ผลวิจัยพบว่า ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความต้องการในการมีส่วนร่วมของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ต้อง วางแผน มีการดำเนินงานตามแผน ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานและนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้นมีประสิทธิภาพ การขาดซึ่งความรู้และทักษะในเรื่องการเรียนจะส่งผลกระทบต่อในเรื่องของการประกอบอาชีพต่อไปในระยะยาวอีกทั้งนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในเรื่องวัฒนธรรมจากต่างประเทศจึงส่งผลกระทบต่อความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของไทย สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือนักเรียนไม่ออกกำลังกายทำให้ร่างกายไม่แข็งแรง ขาดพัฒนาการในการเจริญเติบโต การขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักโภชนาการ ส่งผลกระทบต่อหลักสุขภาพทางร่างกายเป็นโรคขาดสารอาหารรวมทั้งมีภาวะโภชนาการเกินเกณฑ์ที่กำหนด มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลที่เกิดขึ้นอาจสืบเนื่องมาจาก โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร เป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นโรงเรียนประจำจังหวัดหนองคาย ซึ่งมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพรวมทั้ง ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ มีเป้าหมายร่วมกันในการทำงาน มีการวางแผนการจัดการ การทำงานเป็นทีม การแบ่งหน้าที่ชัดเจนทุกๆ คนเข้าใจหน้าที่ และบทบาทที่ได้รับจึงส่งผลกระทบต่อระบบบริหารการจัดการที่มีคุณภาพทางการศึกษา สอดคล้องกับประดิษฐ์ มีสุข (2553) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาคือระบบรวมทั้งกลไก การตรวจสอบ การประเมิน การดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพมีดัชนีชี้กำหนดเพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนมีความมั่นใจในคุณภาพของประสิทธิผลทางการศึกษา คุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบรรลุผลตามเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการสังคมและช่วยเรื่องการพัฒนาประเทศ โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคารเป็นโรงเรียนระดับมัธยมที่ได้รับรางวัลโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประเทศและรางวัลอื่น ๆ อีกมากมายโดยโรงเรียนมีการพัฒนาในเรื่องของหลักสูตรและ

การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและมีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน มีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ สถานศึกษาส่งครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาขีดความสามารถและสมรรถนะในด้านของการทำงานการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับนวัตกรรม ฮอมลิน (2556) กล่าวว่า การสั่งสมความรู้มาจากการค้นคว้า ประสบการณ์ ทักษะ และการศึกษา ผสมผสานกันผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำไปประยุกต์ใช้ในการสรุป ตัดสินใจ และคาดการณ์ รวมถึงการแก้ไขปัญหาต่างในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สถานศึกษาได้จัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่ทันสมัยเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพรวมทั้งนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ตีมาช่วยในเรื่องของการบริหารจัดการ และการจัดการความรู้ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยรวมในระดับมาก ซึ่งผลที่เกิดขึ้นอาจสืบเนื่องมาจาก โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร เป็นโรงเรียนที่นำร่องหลักสูตรต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยโรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายในที่เป็นระบบ มีการจัดการเรียนในเรื่องของหลักสูตรที่หลากหลายในเรื่องของภาษาต่างๆโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงในการเรียน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่ใช่งานใหม่ของสถานศึกษา เพียงแต่เป็นการนำงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมที่สถานศึกษาทุกแห่ง มีการดำเนินการอยู่แล้ว และมีมุ่งเน้นไปที่คุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดการความรู้ที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักเรียน สอนให้นักเรียนได้คิดในเชิงบวกเชิงสร้างสรรค์ทั้งเรื่องการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน มีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนและนำข้อผิดพลาดมาพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2548: 3) กล่าวว่า การจัดการความรู้มีความหมายรวมถึง การรวบรวม การจัดระบบ การจัดเก็บ และการเข้าถึงข้อมูลเพื่อสร้างความรู้ เทคโนโลยีด้านข้อมูลและด้านคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ ช่วยเพิ่มพลังในการจัดการความรู้ แต่เทคโนโลยีด้านข้อมูลและคอมพิวเตอร์โดยตัวของมันเอง ไม่ใช้การจัดการความรู้ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอันจะส่งผลต่อผู้เรียนต่อไป

2. ผลการศึกษาการจัดการความรู้ได้แนวทางการจัดการความรู้ในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ซึ่งสืบเนื่องมาจากการจัดประชุมเสวนากลุ่ม (Focus group discussion) และการระดมสมอง (Brainstorming) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 24 คน ได้แนวทางการจัดการความรู้ ทั้งหมด 6 ขั้นตอน 16 กิจกรรม ประกอบด้วย การสร้างความรู้ การจำแนกความรู้ การจัดเก็บความรู้ การนำความรู้ไปใช้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งแนวทางการจัดการ

ความรู้ทั้ง 6 ขั้นตอนนั้น เป็นกระบวนการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพในระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน มีความเชื่อมโยงกันในด้านระบบการจัดการความรู้ซึ่งสอดคล้องเสนาะ กลิ่นงาม (2551) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยขั้นตอนการกำหนดความรู้ การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การจัดเก็บความรู้และการนำความรู้ไปใช้และสอดคล้องกับชนาวุฒิ ประทุมชาติ (2553) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของ ชุมชนกรณีศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า องค์ประกอบแนวการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ การมีส่วนร่วมปรึกษาหารือ การมีส่วนร่วม การวางแผน การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมติดตามและ ประเมินผล และการมีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนาผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้รวมทั้งขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะวิเคราะห์แนวทางการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย สอดคล้องกับฉลาด จันทร์สมบัติ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ขององค์กรชุมชน พบว่า การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่ดำเนินการร่วมกันขององค์กร กลุ่มชุมชน มีการสร้างความรู้ที่เหมาะสม ตั้งใจത്യร่วมกัน วิจัยร่วมกัน ร่วมเรียนรู้ จัดความรู้ให้อยู่ในรูปที่เกิดการเรียนรู้ร่วมกันได้ จัดการให้การสร้างความรู้และการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติสำเร็จผล ประเมินผลการปฏิบัติ นำไปสู่การปรับตัวอย่างต่อเนื่อง กระบวนการที่ดำเนินการร่วมกันขององค์กรกลุ่มชุมชน มีการสร้างความรู้ที่เหมาะสม ตั้งใจത്യร่วมกัน วิจัยร่วมกัน ร่วมเรียนรู้จัดความรู้ให้อยู่ในรูปที่เกิดการเรียนรู้ร่วมกันได้ จัดการให้การสร้างความรู้และการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติสำเร็จผล ประเมินผล การปฏิบัติ นำไปสู่การปรับตัวอย่างต่อเนื่อง การจัดระบบ การจัดเก็บความรู้และการเข้าถึงข้อมูล มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ของบุคคลเพื่อสร้างเป็นความรู้หรือนวัตกรรมและจัดเก็บในลักษณะของแหล่งข้อมูลที่บุคคลสามารถเข้าถึงได้โดยอาศัยช่องทางต่างๆ ที่องค์กรจัดเตรียมไว้เพื่อนำความรู้ที่มีอยู่ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานพัฒนาคนและองค์กร รวมทั้งศึกษาเกี่ยวกับหลักการและแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดการความรู้ในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย

3. ผลการประเมินระบบการจัดการความรู้การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผลที่เกิดขึ้นอาจสืบเนื่องมาจาก กระบวนการจัดการความรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำการประเมินระบบการจัดการความรู้ในเรื่องการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทพวิทยา

การ จังหวัดหนองคายนั้น มีการจัดการที่เป็นระบบเป็นลำดับขั้นตอนที่มีความสัมพันธ์กันโดยในแต่ละกระบวนการจัดการความรู้ที่ผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมแรงร่วมใจในการวางแผนการกำหนดกิจกรรม มีการวัดและประเมินผลที่เป็นจริงทุกประการตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกำหนดซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2553) ระบุไว้ว่า มาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นภาระงานปกติที่ครูทุกคนต้องทำทางการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ตนเองรับผิดชอบตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

## องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

มาตรฐานการดำเนินการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทววิทยาลัย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการสร้างระบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทววิทยาลัย จังหวัดหนองคาย ได้การจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้ ขั้นตอนที่ 2 การจำแนกความรู้ ขั้นตอนที่ 3 การจัดเก็บความรู้ ขั้นตอนที่ 4 การนำความรู้ไปใช้ ขั้นตอนที่ 5 การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลความรู้ และ 3) ผลการประเมินระบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปทุมเทววิทยาลัย จังหวัดหนองคาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จึงควรนำผลการวิจัยที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง

## เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2561). *การประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ*, กรุงเทพฯ: ศุภสภา ลาดพร้าว.
- ฉลาด จันทร์สมบัติ. (2553). *การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้องค์กรชุมชน*.  
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ชนาวุธ ประทุมชาติ. (2553). *การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน  
ชุมคำ อำเภอสรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย  
มหาสารคาม.
- นวัตกร หอมสิน. (2556). *รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน  
มัธยมศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10, กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- ประดิษฐ์ มีสุข. (2553). *คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4.  
สงขลา: เทมการพิมพ์
- พิทักษ์ ดวงอาสา. (2558). *สภาพความต้องการและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการ  
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา  
หนองคาย เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- พงษ์ธวัช วิวังสุ. (2546). *ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานและลักษณะทางจิตที่เกี่ยวข้อง  
กับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย :  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจารณ์ พานิช. (2548). *สามเหลี่ยมความรู้*. วารสารถักทอสายใยแห่งความรู้, 6 (11), 103-107.
- เสนาะ กลิ่นงาม. (2551). *การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ*.  
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยคำแหง.
- สุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2553). *ทำไมจึงต้องมีการจัดการความรู้ในสถานศึกษา*. บริหารการศึกษา  
บัวบัณฑิต. 10 (3), 87-90
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ  
พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- \_\_\_\_\_. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3)  
พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543ก). *พัฒนาสถานศึกษาทั้งระบบสู่การ  
ปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- \_\_\_\_\_. (2543ข). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อ  
การพร้อมรับการประเมินภายนอก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (2551). *คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา  
ระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2553). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน  
ของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกัน  
คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชุมชนุสสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.